

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Сергій НЕСТЕРЕНКО

30 серпня 2024 р.

Розглянуто та схвалено на засіданні  
кафедри публічного управління та  
регіоналістики.  
Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«УКРАЇНСЬКЕ ПРИЧОРНОМОР'Я У РЕГІОНАЛЬНІЙ СТРУКТУРІ ТА РЕГІОНАЛЬНІЙ  
ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ»**

**Спеціальність:**

281 Публічне управління та адміністрування.

**Освітні програми:**

«Державне управління та місцеве самоврядування» (2021).

**Підрозділ, що забезпечує дисципліну:**

кафедра публічного управління та регіоналістики.

**Тип навчальної дисципліни:**

вибіркова

**Частина підготовки:**

професійна

**Рівень вищої освіти:**

перший (бакалаврський).

**Обсяг навчальної дисципліни:**

5 кредитів ЄКТС.

**Розробник:**

Саханенко Сергій Єгоровіч, д.н.держ.упр., професор

Одеса – 2024

## 1 Анотація навчальної дисципліни

*Мета вивчення дисципліни:* вироблення компетентностей щодо врахування особливостей Українського Причорномор'я в процесі реалізації державної регіональної політики.

Досягненню мети сприятимуть наступні методи та форми викладання та навчання:

### **Методи:**

*за особливостями навчально-пізнавальної діяльності:* при проведенні лекцій (вивчення теоретичного матеріалу) використовується пояснювально-ілюстративний та пояснювальний метод викладання і репродуктивний метод студента. При проведенні практичних занять використовуються інструктивно-практичний метод викладання і продуктивно-практичний метод студента, пояснювально-спонукальний метод викладання і частково-пошуковий метод студента, проблемного виконання, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький;

*для формування пізнавальних інтересів* використовуються наступні методи при проведенні лекцій та практичних занять: опори на життєвий та професійний досвід студентів, пізнавальних ігор, створення ситуації новизни навчального матеріалу, створення відчуття успіху в навчанні, “робота в групах”, стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні, контролю і самоконтролю за ефективність навчально-пізнавальної діяльності, індивідуалізації навчального процесу;

**Форми проведення занять:** навчальні заняття (лекції, практичні заняття як в очній формі, так і он-лайн, а також консультації); виконання індивідуальних завдань на практичних заняттях та під час самостійної роботи, контрольні заходи, самостійна робота. Використовується індивідуальна та групова форма роботи студентів з застосуванням Google-класів та Google-форм.

*Практичне значення та використання отриманих знань:* поглиблення знань про регіоноутворюючі чинники Українського Причорномор'я, особливості Українського Причорномор'я у територіальній, соціально-економічній та політико-управлінській системі України, програмні документи, що регулюють розвиток Українського Причорномор'я та організаційну складову їх реалізації; формування умінь враховувати особливості регіону Українське Причорномор'я при виробленні та реалізації державної політики; розвиток навичок узгодження загальнодержавних інтересів та інтересів регіону Українське Причорномор'я.

Протягом вивчення дисципліни формуються наступні гнучки навички (softskills): креативність щодо розробки напрямів вдосконалення системи врядування, критичного мислення щодо державної регіональної політики та її адміністрування, публічного виступу з актуальних питань врядування, роботи в команді при реалізації принципу колегіальності у здійсненні врядування, а також лідерські якості, етичної поведінки, почуття відповідальності.

## 2 Результати навчання

ПРН1. Знання особливостей регіону Українське Причорномор'я у порівнянні із іншими регіонами України.

ПРН2. Володіння широким спектром когнітивних та практичних умінь/навичок, необхідних для розв'язання складних задач в процесі управління Українським Причорномор'ям.

ПРН3. Спроможність до взаємодії з представниками інших регіонів та загальнодержавних інституцій у питаннях, що стосуються розуміння, навичок та діяльності у сфері регулювання та розвитку Українського Причорномор'я.

ПРН4. Здатність до організації процесів управління розвитком Українського Причорномор'я в умовах непередбачуваних змін.

### 3 Структура навчальної дисципліни

денна форма здобуття освіти

| С<br>е<br>м<br>е<br>с<br>т<br>р | Кількість         |               |                 |                          |                          | Індивідуальна<br>робота | Форма<br>підсумкового<br>контролю |
|---------------------------------|-------------------|---------------|-----------------|--------------------------|--------------------------|-------------------------|-----------------------------------|
|                                 | аудиторних занять |               |                 | годин                    |                          |                         |                                   |
|                                 | Лекції            | Практи<br>чні | Лабор<br>аторні | Аудитор<br>ні<br>заняття | Самості<br>йна<br>робота |                         |                                   |
| 1                               | 11                | 13            | —               | 46                       | 102                      | —                       | Залік                             |

заочна форма здобуття освіти

| С<br>е<br>м<br>е<br>с<br>т<br>р | Кількість         |                   |                     |                              |                              | Контрольні<br>роботи | Індивідуальна<br>робота | Форма<br>підсумкового<br>контролю |
|---------------------------------|-------------------|-------------------|---------------------|------------------------------|------------------------------|----------------------|-------------------------|-----------------------------------|
|                                 | аудиторних занять |                   |                     | годин                        |                              |                      |                         |                                   |
|                                 | Лек<br>ції        | Пра<br>ктич<br>ні | Лаб<br>орат<br>орні | Аудит<br>орні<br>занят<br>тя | Само<br>стійна<br>робот<br>а |                      |                         |                                   |
| 1                               | 4                 | 3                 | —                   | 14                           | 136                          | —                    | —                       | Залік                             |

### 4 Тематика та види навчальних занять

*Для денної форми здобуття освіти*

Третій рік навчання, семестр 5

#### Лекційні заняття

Лекція 1. «Вступ до дисципліни. Регіональна структура та регіональна політика у тезаурусі публічного управління та адміністрування».

Лекція 2. «Територіальна організація Українського Причорномор'я».

Лекція 3. «Природні умови Українського Причорномор'я».

Лекція 4. «Природні ресурси регіону Українське Причорномор'я».

Лекція 5. «Історичні умови формування регіону Українське Причорномор'я».

Лекція 5. «Регіон Українське Причорномор'я як соціальна система».

Лекція 7. «Загальна структура економічної системи Українського Причорномор'я».

Лекція 8. «Організаційна модель реалізації державної регіональної політики на рівні Українського Причорномор'я»

Лекція 9. «Державні програми розвитку Українського Причорномор'я».

Лекція 10. «Регіональні стратегії розвитку в Українському Причорномор'ї».

Лекція 11. «Міжрегіональне співробітництво в Українському Причорномор'ї».

#### Практичні заняття

Практичне заняття №1. «Регіональний підхід до публічно-управлінських явищ».

Мета заняття: проаналізувати Українське Причорномор'я як об'єкт публічного управління; вироблення навичок забезпечення врахування адміністративних особливостей регіону у практичній діяльності.

Практичне заняття №2. «Система розселення Українського Причорномор'я».

Мета заняття: розглянути систему розселення регіону, її закономірності та тенденції; вироблення навичок забезпечення врахування особливостей системи розселення регіону у практичній діяльності.

Практичне заняття №3. «Етно-конфесійні характеристики населення Українського Причорномор'я».

Мета заняття: розглянути процеси формування етнічного складу Українського Причорномор'я, особливості етнічних, мовних та конфесійних відносин у порівнянні із іншими регіонами України; вироблення навичок забезпечення врахування особливостей етно-конфесійних характеристик населення регіону у практичній діяльності.

Практичне заняття №4. «Демографічні характеристики Українського Причорномор'я».

Мета заняття: проаналізувати показники індексу людського розвитку та інші демографічні показники регіону; вироблення навичок забезпечення врахування особливостей демографічних характеристик регіону у практичній діяльності.

Практичне заняття №5. «Освітньо-науковий та культурний комплекси Українського Причорномор'я»

Мета заняття: проаналізувати гуманітарну складову розвитку Українського Причорномор'я та особливостей комплексу вищої освіти, науки та закладів культури в регіоні; вироблення навичок забезпечення врахування особливостей освітньої та інфраструктури регіону у практичній діяльності.

Практичне заняття №6. «Рекреаційно-лікувальний комплекс Українського Причорномор'я».

Мета заняття: Розгляд основних складових рекреаційно-лікувального та природно-заповідного комплексу регіону; вироблення навичок забезпечення врахування особливостей рекреаційно-лікувального комплексу регіону у практичній діяльності.

Практичне заняття №7. «Паливо-енергетичний комплекс регіону та добувна промисловість Українського Причорномор'я».

Мета заняття: Визначення основних елементів нафто-газового й енергетичного комплексу регіону; вироблення навичок забезпечення врахування особливостей нафто-газового й енергетичного комплексу регіону у практичній діяльності.

Практичне заняття №8. «Транспортний комплекс Українського Причорномор'я».

Мета заняття: Вивчення автодорожньої мережі регіону, особливостей об'єктів річного та морського, залізничного та авіаційного транспорту; вироблення навичок забезпечення врахування особливостей транспортного комплексу регіону у практичній діяльності.

Практичне заняття №9. «Переробна промисловість Українського Причорномор'я».

Мета заняття: Виявлення основних елементів переробної промисловості регіону й з'ясування основних тенденцій її розвитку; вироблення навичок забезпечення врахування особливостей переробної промисловості регіону у практичній діяльності.

Практичне заняття №10. «Агропромисловий, водогосподарський комплекси та лісове господарство Українського Причорномор'я».

Мета заняття: визначити стан та тенденції розвитку агропромислового та водогосподарського комплексу регіону, а також та лісового господарства; вироблення навичок забезпечення врахування особливостей агропромислового, водогосподарського та лісового комплексів регіону у практичній діяльності.

Практичне заняття №11. «Екологічний стан та об'єкти природно-заповідного фонду Українського Причорномор'я».

Мета заняття: з'ясувати стан та тенденції розвитку екологічної ситуації в регіоні, а також об'єктів природно-заповідного фонду; вироблення навичок забезпечення врахування особливостей екологічного стану та природно-заповідного фонду регіону у практичній діяльності.

Практичне заняття №12. «Особливості розвитку політичних процесів в Українському Причорномор'ї».

Мета заняття: визначити особливості політичних уподобань населення регіону та проаналізувати динаміку політичних процесів в регіоні; вироблення навичок забезпечення врахування політичних особливостей регіону у практичній діяльності.

Практичне заняття №13. «Напрями сталого розвитку регіону Українського Причорномор'я».

Мета заняття: проаналізувати напрями забезпечення сталого розвитку регіону; вироблення навичок забезпечення врахування напрямів сталого розвитку регіону у практичній діяльності.

### ***Для заочної форми здобуття освіти***

Четвертий рік навчання, семестр 7-8

Лекційні заняття

Лекція 1. «Територіальна організація Українського Причорномор'я».

Лекція 2. «Регіон Українське Причорномор'я як соціальна система».

Лекція 3. «Склад та структура господарства Українського Причорномор'я».

Лекція 4. «Особливості реалізації державної регіональної політики на рівні Українського Причорномор'я».

### **Практичні заняття**

Практичне заняття №1. «Система розселення Українського Причорномор'я».

Мета заняття: розглянути систему розселення регіону, її закономірності та тенденції; вироблення навичок забезпечення врахування особливостей системи розселення регіону у практичній діяльності.

Практичне заняття №2. «Транспортний комплекс Українського Причорномор'я».

Мета заняття: Вивчення автодорожньої мережі регіону, особливостей об'єктів річного та морського, залізничного та авіаційного транспорту; вироблення навичок забезпечення врахування особливостей транспортного комплексу регіону у практичній діяльності.

Практичне заняття №3. «Напрями сталого розвитку регіону Українського Причорномор'я».

Мета заняття: проаналізувати напрями забезпечення сталого розвитку регіону; вироблення навичок забезпечення врахування напрямів сталого розвитку регіону у практичній діяльності.

**Консультації** здійснюються впродовж семестру згідно встановленого розкладу.

## 5 Розподіл годин самостійної роботи здобувача освіти за видами навчальних робіт та формами здобуття освіти

| Вид самостійної роботи здобувача освіти             | Форма здобуття освіти |        |
|-----------------------------------------------------|-----------------------|--------|
|                                                     | денна                 | заочна |
| Опрацювання навчального матеріалу лекційних занять  | 40                    | 60     |
| Опрацювання навчального матеріалу практичних занять | 44                    | 66     |
| Підготовка до модульних контрольних робіт           | 8                     | —      |
| Виконання індивідуальних поточних завдань           | 10                    | 10     |
| Всього                                              | 102                   | 136    |

## 6 Індивідуальна робота

Не передбачено

## 7 Форми контрольних заходів та оцінювання результатів навчання

### Для денної форми здобуття освіти

Семестр 5

Поточний контроль полягає у виконанні

1) двох модульних контрольних робіт. Модульні контрольні роботи складаються з теоретичної і практичної частин та проводяться у формі комп'ютерного тестування. Бездоганне виконання 1-ї модульної контрольної роботи становить 15 балів, другої контрольної роботи – 25 балів;

2) завдань до 13 практичних занять. Здобувач повинен проявити свою творчість і креативність; поглибити інтерес до науки і проведенню наукових досліджень; розвивати культуру мови, уміння та навички публічного виступу. Бездоганне виконання завдань до практичних занять та активна участь у дискусії оцінюється у 5 балів за кожне практичне заняття.

Підсумковий контроль – залік. Максимальна оцінка, яку може отримати студент – 100 балів.

### Для заочної форми здобуття освіти

Семестр 8

Поточний контроль полягає у виконанні

1) 2-ох індивідуальних поточних завдань. Бездоганне виконання кожного індивідуального поточного завдання оцінюється у 20 балів;

2) завдань до 3-х практичних занять. Бездоганне виконання завдань до практичних занять та активна участь у дискусії оцінюється у 10 балів за кожне практичне заняття.

Підсумковий контроль – залік. Максимальна оцінка, яку може отримати студент – 100 балів.

**8 Забезпечення досягнення визначених результатів навчання структурними елементами навчальної дисципліни**

денна форма здобуття освіти

| Структурні елементи навчальної дисципліни | Програмні результати навчання |      |      |      |
|-------------------------------------------|-------------------------------|------|------|------|
|                                           | ПРН1                          | ПРН2 | ПРН3 | ПРН4 |
| Практичне заняття № 1                     | +                             |      |      | +    |
| Практичне заняття № 2                     |                               | +    | +    |      |
| Практичне заняття № 3                     |                               | +    | +    |      |
| Практичне заняття № 4                     | +                             |      |      | +    |
| Практичне заняття № 5                     |                               | +    | +    |      |
| Практичне заняття № 6                     |                               | +    | +    |      |
| Практичне заняття № 7                     | +                             |      |      | +    |
| Практичне заняття № 8                     |                               | +    | +    |      |
| Практичне заняття № 9                     |                               | +    | +    |      |
| Практичне заняття № 10                    | +                             |      |      | +    |
| Практичне заняття № 11                    |                               | +    | +    |      |
| Практичне заняття № 12                    |                               | +    | +    |      |
| Практичне заняття № 13                    | +                             |      |      | +    |

заочна форма здобуття освіти

| Структурні елементи навчальної дисципліни | Програмні результати навчання |      |      |      |
|-------------------------------------------|-------------------------------|------|------|------|
|                                           | ПРН1                          | ПРН2 | ПРН3 | ПРН4 |
| Практичне заняття № 1                     | +                             |      |      | +    |
| Практичне заняття № 2                     |                               | +    | +    |      |
| Практичне заняття № 3                     |                               | +    | +    |      |

Розробник

Сергей САХАНЕНКО

Погоджено:

Завідувач кафедри

Людмила ПРИХОДЧЕНКО

Начальник НМВ

Олександр БОНДАР